



МЕДИЦИНСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
ПЛОВДИВ

ХРАНИТЕЛНО ПОВЕДЕНИЕ НА ЖИВЕЕЦИ В СТАРОЗАГОРСКА ОБЛАСТ

Магдалена Платиканова¹, Петя Христова², Красимира Бенкова³

¹Катедра „Хигиена, епидемиология, инфекциозни болести, микробиология и паразитология“, Медицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора

²Медицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора

³Катедра „Социални дейности, медицинска психология и чужди езици“, Медицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора



ВЪВЕДЕНИЕ

Храненето има голямо значение за човека и се разпростира извън рамките на обикновен физиологичен процес. То зависи от много фактори като пол, възраст, професионална ангажираност, физическа активност и други. Може да бъде разглеждано от различни аспекти, имайки предвид неговите въздействия върху здравето, социалния живот на хората, професионалното и личностното им развитие.

ЦЕЛ

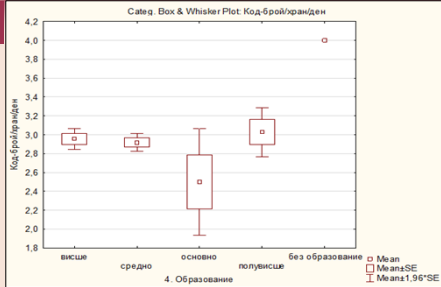
Да се проучи хранителното поведение свързано с броя, времето на хранене, консумацията на закуска, топла храна на обяд и вечеря в зависимост от някои основни социодемографски признаци при живеещи в Старозагорска област.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

На случаен принцип е проведено е анонимно анкетно проучване на 550 души (324 жени и 226 мъже) на различна възраст от област Стара Загора. Статистическата обработка на данните е извършена с вариационен анализ, ANOVA тест, при стойности на $p < 0,05$, за да се посочи статистическата значимост.

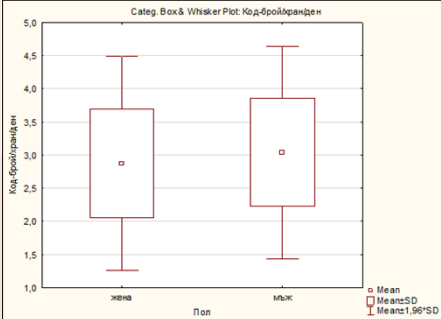
РЕЗУЛТАТИ

Анализът на вариантите доказва статистически достоверна разлика между половете по отношение на броя на храненията дневно. Мъжете се хранят повече пъти от жените (фиг.1).



Фиг.1. Зависимост на брой хранения на ден като код от пола

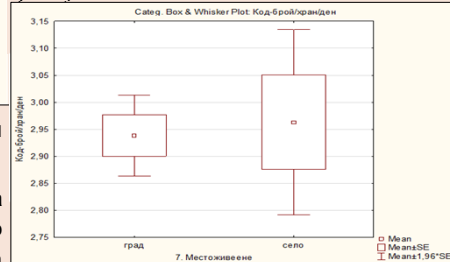
Зависимостта на брой хранения на ден от образованието показва, че средно най-малко пъти на ден се хранят хората с основно образование. (фиг.2).



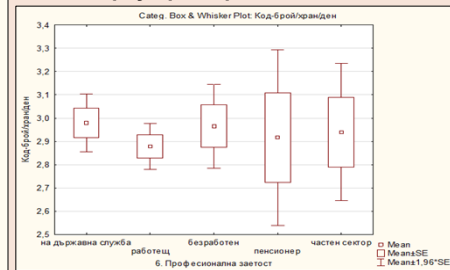
Фиг.2. Зависимост на брой хранения на ден от образованието

По отношение на професионалната заетост описателната статистика насочва към извода, че средният брой хранения е почти еднакъв при отделните категории - държавна работа, работещи, частен сектор, безработен, пенсионер - 2.9.

Има разлика, но няма статистически достоверно влияние както на местожиенето - село, град ($p=0.84$), така и на професионалната заетост върху броя на храненията на ден ($p=0.77$) (фиг.3 и фиг.4)



Фиг.3. Влияние на местожиенето върху брой хранения на ден



Фиг.4. Влияние на професионалната заетост върху брой хранения на ден

ANOVA анализът показва статистически достоверно влияние на професионалната заетост върху часа ($p=0.042$) и мястото на закуска ($p=0.0002$). Пенсионерите закусват предимно в къщи в периода между 7 и 8 часа, а останалите - предимно между 8 и 9 часа - основно в павилиони за закуски.

Полът също влияе върху часа на закуската ($p=0.000276$) и самата закуска ($p=0.000327$). Анкетираниите и от двата пола винаги закусват, като часът на закуската при жените е по-късен, но мъжете са по-редовни.

По отношение на обяда се доказва влиянието на професионалната заетост както върху часа ($p=0.00000$) и мястото за обяда ($p=0.00000$), така и върху часа за вечерята ($p=0.039069$). Пенсионерите обядват около 12 часа, а всички останали категории до 14 часа са се наобядвали. Пенсионерите и безработните обядват предимно вкъщи, а останалите категории се хранят предимно с домашна храна на работното място или в заведение за бързо хранене. Никой от анкетираниите не съобщава за столово хранене. Пенсионерите вечерят най-рано, а работещите на държавна работа най-късно. Полът оказва влияние върху часа на вечерята ($p=0.000013$). Забелязва се тенденция при жените да не се хранят по едно и също време през деня, а мъжете да вечерят по-късно.

Топла храна за вечеря се консумира повече в сравнение с обяда, съответно 71.75% и 51.16%, което показва по-голямо внимание към вечерята за сметка на другите хранения през деня.

За консумация на топла храна на обяд съобщават по-голям процент от респондентите, които са работещи, сравнено с останалите групи.

При всички групи броят на отговорите „Да“ за консумацията на топла храна за обяд е по-висок от отговорите „Понякога“ и „Не“. Най-висок процент наличие на топла храна за вечеря има отново при работещите и хората на държавна работа.

Нивото на образование е фактор със значимо влияние върху часа ($p=0,0000$), мястото ($p=0,00695$) и артикула за обяда ($p=0,44108$). При хората с основно образование има най-голямо вариране в часа за обяда - от 12 до 14 часа, полувисше образование - между 12 и 13 часа, средно образование - предимно близо до 13 часа, а хората с висше образование обядват между 12 и 13 часа.

Артикулът, който хората със средно образование предпочитат за обяд е сандвич, а за останалите категории образование е сандвич или супа. Наблюдава се голямо разнообразие по отношение на мястото на обяда за анкетираниите с основно образование - най-често на работното място с домашно приготвена храна. Респондентите с полувисше и средно образование също предпочитат да обядват с домашно приготвена храна на работното място, а тези с висше образование посещават заведенията за бързо хранене.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Получените данни за храненето на жители в Старозагорска област показват различни аспекти в хранителното им поведение, произтичащи от някои социо-демографски фактори. Необходими са бъдещи мащабни изследвания за придобиване на по-точна представа относно хранителните навици, здравето и цялостния живот на хората и възможност за оптимизиране модела на хранене.